

Datum: 08/04/2021
V3.1

1. Inleiding

In deze notitie wordt kort ingegaan op de aanwezigheid van de gasleiding in Houten Oost en de implicaties hiervan voor een eventuele gebiedsontwikkeling in Houten Oost. De aanwezige gasleiding betreft een leiding van 8 inch met 40 bar werkdruk. Regels en afspraken met betrekking tot een gasleiding kunnen opgenomen zijn in:

- Bevb (besluit externe veiligheid buisleidingen);
- Bestemmingsplan;
- Zakelijk Recht Overeenkomst.

2. Aandachts- en attentiegebied

Voor gasleidingen worden vaak zogenaamde aandachts- en attentiegebieden gebruikt om aan te geven wat de potentiële gevaren zijn van een gasleiding. Er is een verschil tussen een aandachtsgebied en een attentiegebied. Hieronder staan beide definities beschreven. De berekening is gedaan aan de hand van het 'Handboek Omgevingsveiligheid RIVM, 2019'.

Aandachtsgebied

Aandachtsgebieden zijn gebieden waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen onvoldoende beschermd zijn tegen de gevaren die in de omgeving kunnen optreden. Dat betekent dat zich, bij een ongeval, nog levensbedreigende gevolgen voor personen in gebouwen kunnen voordoen. Voor hogedruk aardgastransportleidingen zijn de aandachtsgebieden gebaseerd op warmtestraling door brand (fakkel). Het aandachtsgebied vormt een instrument voor het bedrijf, de bestuurder en burger om het gesprek over veiligheid en bescherming te starten. Het aandachtsgebied van aardgastransportleidingen is begrensd op 10 kW/m² van de initiële fakkel.

Het aandachtsgebied voor de aanwezige aardgastransportleiding is 95 meter aan beide zijdes van de leiding.

Attentiegebied

Het attentiegebied is het gebied tot waar mensen buitenshuis dodelijk letsel kunnen krijgen. Ook kan hulpverlening niet plaatsvinden binnen dit gebied, omdat de warmtestraling daar te hoog voor is. Binnen een attentiegebied moeten mensen die zich in de buitenlucht bevinden snel in staat zijn te vluchten of te schuilen. Dit gebied is begrensd door de 3 kW/m² na circa 15 minuten.

Het attentiegebied voor de aanwezige aardgastransportleiding is 100 meter aan beide zijdes van de leiding.

Tussenconclusie

De afstanden die worden genoemd bij het aandachtsgebied en het attentiegebied zijn geen wettelijke eisen. Van deze afstanden mag door het bevoegd gezag onderbouwd worden afgeweken. In de onderbouwing moet onder andere ook het zogenaamde plaatsgebonden risico en groepsrisico benoemd worden. Ook dient er advies gevraagd te worden aan de Veiligheidsregio.

Dit betekent dus dat deze afstanden niet per definitie gehanteerd moeten worden. Wél is het belangrijk deze afstanden in ogenschouw te nemen voor de veiligheid van de omwonenden.

Wettelijk gezien moeten de regels uit het Bevb (besluit externe veiligheid buisleidingen) gehanteerd worden.

3. Groeps- en plaatsgebonden risico

In het Bevb wordt gekeken naar groepsrisico en plaatsgebonden risico. Twee begrippen om te berekenen hoeveel schade een ongeval kan aanrichten. Een groepsrisico is mede afhankelijk van de woningdichtheid nabij de buisleiding.

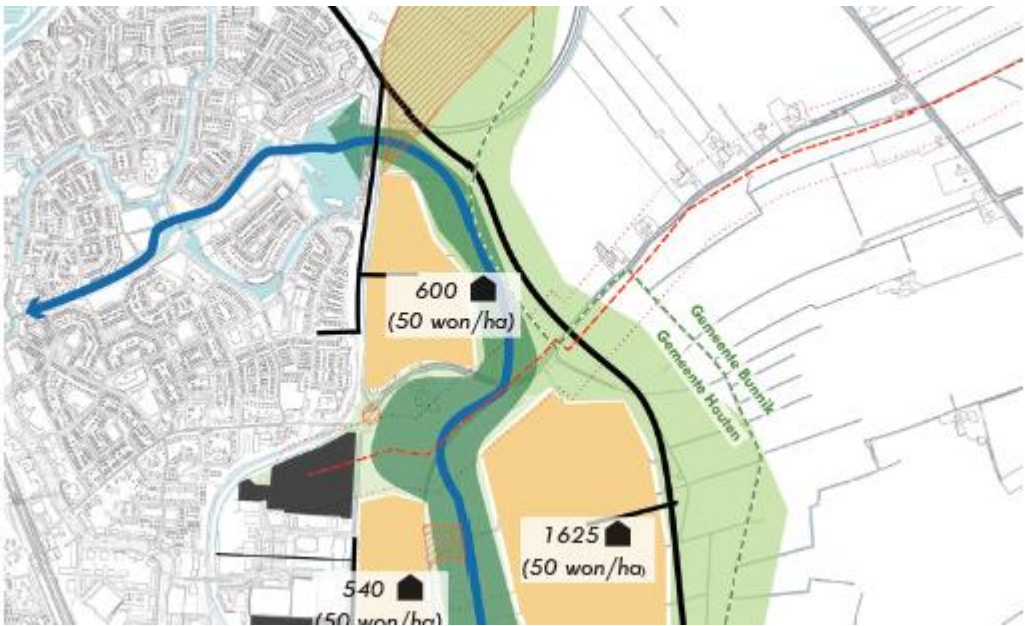
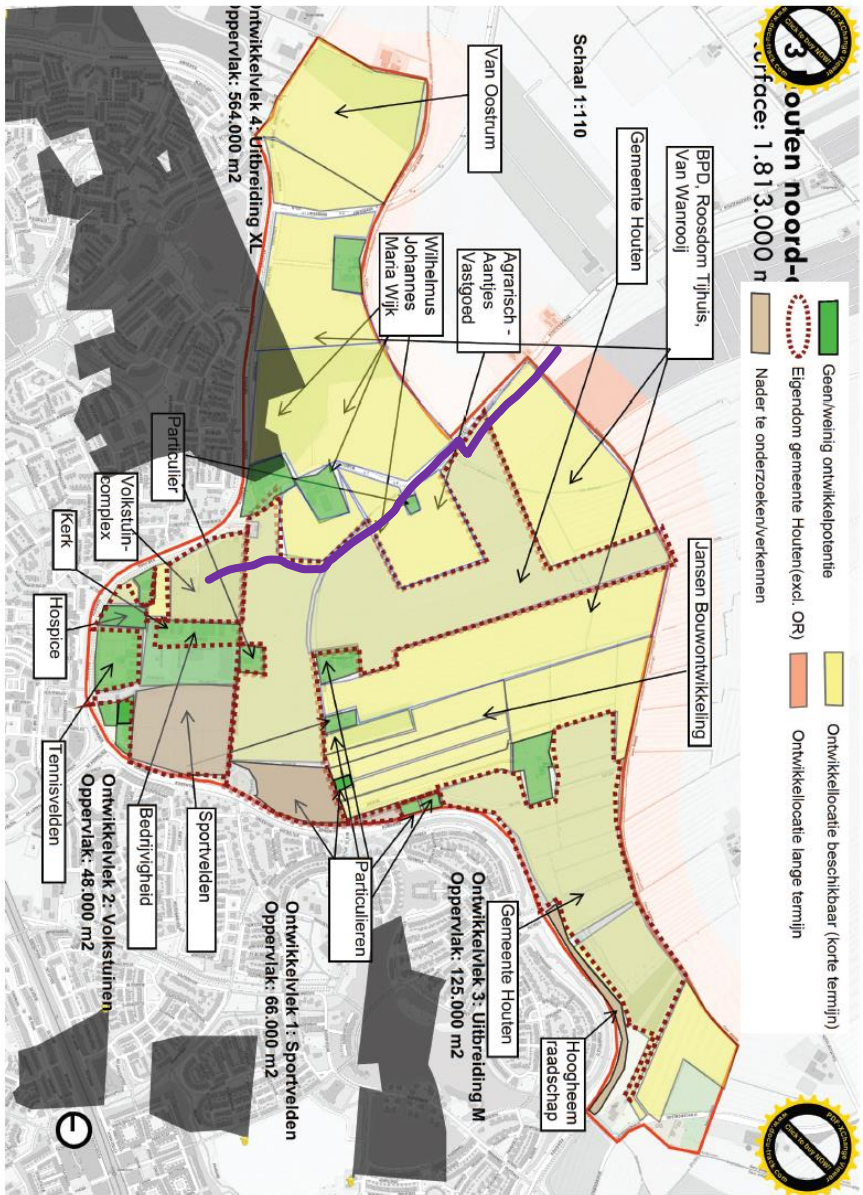
In het bestemmingsplan voor de Kruisboog is het groepsrisico en het plaatsgebonden risico onderzocht voor de betreffende gasleiding. Hieruit is gebleken dat er géén sprake is van een plaatsgebonden risico of groepsrisico. Het betreft hier de situatie zoals deze zich nu op de Kruisboog bevindt; hierin zijn dus niet de huidige voorliggende plannen m.b.t. woningbouw voor Houten-Oost zoals in het vervolgonderzoek nu wordt onderzocht meegenomen. Omdat groepsrisico te maken heeft met de hoeveelheid bebouwing en woningen/omwonenden nabij een locatie, is het waarschijnlijk dat het groepsrisico wijzigt met de nieuwe plannen.

Het groeps- en plaatsgebonden risico zullen in een later stadium, als de planvorming verder geconcretiseerd is, moeten worden berekend. De RUD Utrecht kan ons hierin adviseren. In deze fase is gesproken met Erik Ader van de RUD Utrecht. Deze risico's moeten namelijk in een latere besluitvorming als onderbouwing worden toegevoegd. Hieruit kan (bv.) ook naar voren komen dat er dichterbij de buisleiding een lagere woningdichtheid gehanteerd kan worden (maar dus wel gebouwd kan worden) om het groepsrisico te beperken.

4. Zakelijk recht overeenkomst

In de meeste gevallen heeft de leidinglegger in het verleden met de eigenaar (van destijds) een Zakelijk Recht Overeenkomst (ZRO) gesloten. In deze overeenkomst zijn de rechten en plichten van de eigenaar/gebruiker en de leidinglegger uitgebreid geregeld. Tegelijkertijd is vastgelegd welke vergoedingen er zijn ontvangen door de eigenaar van de grond. In de ZRO is doorgaans een uitgebreide opsomming gemaakt van wat u vooral niet mag of moet nalaten. In veel gevallen gaat dit verder dan de beperkingen die er zijn als een gedoogplicht wordt opgelegd. De ZRO herbergt meestal ook meer beperkingen dan op grond van bijvoorbeeld het bestemmingsplan of het besluit externe veiligheid buisleidingen wordt bepaald.

In de overeenkomsten die gesloten zijn tussen de Gasunie (eigenaar van de buis) en de Gemeente Houten/particuliere eigenaren in Houten-Oost zijn geen extra beperkingen opgenomen t.o.v. het Bevb. Hierdoor blijft de strook van 4 meter vanuit het hart van de leiding de enige verplichting om rekening mee te houden.

5. Bestemmingsplan

De geldende bestemmingsplannen op deze locatie zijn het bestemmingsplan Kruisboog en Weteringhoek (26 april 2012) en het bestemmingsplan 't Goy en omgeving (21 juni 2017). Hierin zijn geen specifieke restricties opgenomen n.a.v. de aanwezigheid van de hoofdgasleiding.

6. Duurzame toekomst

In de voorliggende planvorming wordt er géén rekening gehouden met het streven van de samenleving/overheid om huizen van het aardgas af te halen, waardoor dergelijke buisleidingen mogelijk op termijn overbodig worden. Aan dit proces zitten dusdanig veel haken/ogen en onzekerheden, dat er wordt geadviseerd om dit niet als uitgangspunt mee te nemen. Dit kan in de praktijk ook tot na 2040 gaan duren.

7. Conclusie

Concluderend kan gezegd worden dat er wettelijk gezien beperkte restricties zijn m.b.t. de buisleiding. In latere planuitwerking zal er wel nader onderzoek plaats moeten vinden.

Bovenstaande uiteenzetting leidt tot de volgende conclusies en inzichten:

- Wettelijk gezien dient er aan beide zijdes van de buisleiding een belemmeringenstrook van minimaal 4 meter (uit het midden van de leiding) vrijgehouden te worden (Bevb, artikel 12, lid 1). Hier kan geen uitzondering op gemaakt worden;
- Geadviseerd wordt om in het kader van het “vervolgonderzoek Houten-Oost” rekening te houden met circa 100 meter afstand tot bebouwing aan beide zijdes van de gasleiding, al is dit niet wettelijk verplicht (mits er onderbouwd van wordt afgeweken);
- Geadviseerd wordt om geen rekening te houden met een eventueel afkoppelen van de buisleiding met het oog op een duurzame (gasloze) toekomst;
- Bij het bouwen van woningen nabij een hoofdgasleiding, zal het tevens nodig zijn de Veiligheidsregio te vragen om advies. Zij hebben een verplichte adviesfunctie;
- Onder de Omgevingswet worden regels rondom buisleidingen anders ingericht.

Referenties

Handboek Omgevingsveiligheid RIVM, 2019. <https://omgevingsveiligheid.rivm.nl/handboek-omgevingsveiligheid>.

Onherroepelijk bestemmingsplan Kruisboog – Weteringhoek, Gemeente Houten, projectnummer 234712, d.d. 26-04-2012.

Onherroepelijk Bestemmingsplan 't Goy en omgeving, Gemeente Houten, d.d. 21-06-2017.

VNG-publicatie bedrijven en milieuzonering, meest recente versie via <https://vng.nl/publicaties/handreiking-bedrijven-en-milieuzonering>.

Erik Ader, RUD Utrecht.
... Veiligheidsregio Utrecht.